

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Obywatelskich

Prof. dr Andrzej ZOLL

00-090 Warszawa
Al. Solidarności 77

Tel. centr. 551 77 00
Fax 827 64 53

Warszawa, 9 maja 2001 r.

35107

RPO/325552/97/II/PS

Pan
Prof. dr Lech Kaczyński
Minister Sprawiedliwości
Prokurator Generalny

Szanowny Panie Ministrze

W dniu 24 maja 2000 r. , Rzecznik Praw Obywatelskich skierował do Ministra Sprawiedliwości - Prokuratora Generalnego wystąpienie, w którym podniósł, iż obowiązujące przepisy Kodeksu postępowania karnego, nie stwarzają możliwości zastrzeżenia przez świadków (w tym osób pokrzywdzonych przestępstwem) adresów ich miejsc pracy lub nauki - do wyłącznej wiadomości organów prowadzących postępowanie karne.

Rzecznik wskazał , iż we wnioskach o podjęcie interwencji osoby te twierdzą, iż sprawcy przestępstw znają - z protokołów przyjęcia ustnego zawiadomienia o przestępstwie i przesłuchania świadków - ich miejsca pracy lub nauki i podejmują, (lub grożą podjęciem) wobec nich lub najbliższych, bezprawne działania w celu zmuszenia do zmiany obciążających zeznań.

Rzecznik Praw Obywatelskich podniósł w cytowanym wystąpieniu, iż przepis art. 191 § 3 kpk pozwala na zastrzeżenie przez świadków (pokrzywdzonych) wyłącznie adresu zamieszkania, co nie chroni tych osób przed bezprawnymi działaniami ze strony sprawców przestępstw.

Rozwiązaniem tego problemu byłoby wprowadzenie w procedurze karnej unormowania pozwalającego na zastrzeżenie danych dotyczących miejsca pracy lub

nauki tej kategorii uczestników postępowania - do wyłącznej wiadomości organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości.

W odpowiedzi na cytowane wystąpienie Prokurator Krajowy (w piśmie z dnia 25 sierpnia 2000 r., nr PR II Ko 147/99/W) poinformował mnie, iż w ramach prowadzonych prac legislacyjnych związanych z nowelizacją Kodeksu postępowania karnego, nie jest przewidywana zmiana art. 191 § 3 kpk, poprzez dodanie zapisu, iż zastrzeżenie do wyłącznej wiadomości prokuratora lub sądu danych dotyczących miejsca zamieszkania świadka, obejmuje także dane dotyczące miejsca jego pracy lub nauki. Tym niemniej, postulat wprowadzenia takiego uregulowania został zasygnalizowany Departamentowi Legislacyjno - Prawnemu w Ministerstwie Sprawiedliwości, w celu rozważenia w toku dalszych prac nad zmianami w procedurze karnej.

Ponadto, Prokurator Krajowy wyraził pogląd, iż przepis art. 191 § 3 Kpk w obecnym brzmieniu, daje gwarancję dostatecznego zapewnienia bezpieczeństwa świadkom w zakresie ochrony ich danych. Uregulowanie w nim zawarte pozwala tylko na zastrzeżenie danych dotyczących miejsca zamieszkania, jednak żaden przepis nie wymaga odebrania od świadka danych o miejscu zatrudnienia. Wprawdzie przepis art. 191 § 1 Kpk nakazuje zapytanie świadka - w trakcie przesłuchania - o jego zajęcie, jednak nie jest to - zdaniem Prokuratora Krajowego - tożsame z informacją o miejscu i adresie zatrudnienia. Nie ma zatem obowiązku umieszczania w protokole przesłuchania danych dotyczących miejsca pracy lub nauki świadka (pokrzywdzonego), zwłaszcza w sytuacji gdy osoba przesłuchiwana zechce skorzystać z możliwości przewidzianej w art. 191 § 3 kpk.

Uznając, iż procedura nie stawia takich wymogów, Prokurator Krajowy poinformował mnie, iż zamierza zwrócić uwagę podległym prokuratorom, aby uwzględniali żądania świadków także w zakresie zastrzeżenia danych o miejscu ich zatrudnienia.

Mając na uwadze ostatnie wypowiedzi Pana Ministra o konieczności umożliwienia świadkom i osobom pokrzywdzonym przestępstwem, zastrzeżenia dotyczących ich danych - w większym niż dotychczas zakresie - w celu zagwarantowania im pełniejszej ochrony w toku postępowania karnego, zwracam się z uprzejmą prośbą o poinformowanie czy w przedstawionej przeze mnie kwestii, projektowane jest wprowadzenie do procedury karnej stosownego uregulowania.

Łączę wyrazy szacunku

/-/ Prof. dr Andrzej Zoll